

Positivt med samlat grepp

- Det är positivt för oss i Sjöbo att Skånes kommuner tagit ett samlat grepp på forskningsfrågan genom en gemensam forskningsstrategi.

Det säger Roger Larsson, kommundirektör i Sjöbo.

Kommunförbundet Skåne antog nyligen en forskningsstrategi. En slutsats är att genom en gemensam syn på forskningen skapas större samhällsnytta än vad varje kommun kan uppnå var för sig.

- Vi arbetar medvetet för att försöka bli lite mer innovativa i Sjöbo. Då kan det behövas ett ökat samspel mellan kommunen och forskningen. Det är viktigt för kommunernas förnyelsearbete, säger Roger Larsson.

Forskning kan bidra till att kommunerna utvecklar sina redskap för att producera välfärd.

- Med ett ökat samspel får vi snabbare in nyutvecklade metoder i vår verksamhet. Det sker redan inom vissa områden, som individ- och familjeomsorgen, medan andra verksamheter ännu saknar kontakt med forskning. Den gemensamma forskningsstrategin kan underlätta utvecklandet av den processen.

Dessutom erbjuder den kommunala verksamheten en tvärvetenskaplig plattform som inte utnyttjas fullt ut av forskarsamhället. Här finns många infallsvinklar som borde vara intressanta, menar han: Barn och ungas utveckling, energi och miljöfrågor, landsbygd och tillväxt, är bara några av dem.

- Det är på tiden att man börjar forska på de frågor vi möter i vardagen.

Roger Larsson, kommundirektör, Sjöbo

Att leda för kvalitet

I höst, med fortsättning i vår, erbjuder FoU Skåne en utbildning för kvalitetsledning inom vård, omsorg och socialtjänst. Nio team från åtta kommuner kommer att delta.

Kommunerna önskar få idéer kring hur lagstiftning och riktlinjer för kvalitetsledning kan omsättas i praktisk verksamhet, säger Greger Nyberg, verksamhetsledare för FoU Handikapp. Även om alla kommuner arbetar med kvalitetsledningssystem, finns det ett behov av utveckling och fördjupning:

- Det gäller att skapa kvalitetssystem som fungerar i praktisk verksamhet.

Därför är utbildningen uppbyggd som en serie workshops där kommunerna kan delge varandra erfarenheter och idéer. Ett syfte är också att lyfta fram brukarperspektivet i kvalitetsarbetet, i första hand titta på mötet mellan fältpersonal och brukare.

Utbildningen leds av Kristina Hermansson och Lars Näsström, PricewaterhouseCoopers/Komrev, med stöd av inbjudna gästforskare.

Teknik och miljö först

En nyligen beslutad gemensam forskningsstrategi för Skånes 33 kommuner, pekar ut färdriktningen för forskning och förnyelse. Teknikområdet prioriteras.

Kommunen ska bli en attraktiv forskningsarena med egen kunskapsproduktion där forskning bedrivs i dialog med verksamhetsföreträdare i stället för om dem, det är den övergripande visionen.

Fem områden betecknas som strategiskt betydelsefulla för forskning: Välfärd, arbetsliv, organisering, teknik och regional tillväxt. Inom de tre förstnämnda pågår forskning i Kommunförbundets regi; inom FoU Skåne, Centrum för tillämpad arbetslivsforskning (CTA) och KEFU (Kommunalekonomisk Forskning och Utbildning)

Teknik med frågor inom energi, klimat och miljö är ett fjärde område som många kommuner anser underförsörjt med forskningsinsatser och som Kommunförbundet Skåne beslutat prioritera. Verksamheten drar igång i höst, bland annat med en workshop den 3 december, en behovsinventering och kontakter med lärosäten.

En forskningsstudie startar kring samhällsplaneringens sociala aspekter med fokus på samspelet mellan människa och miljö i relation till hållbar utveckling. Ett aktuellt exempel är brandförsvarets problem vid utryckning till vissa bostadsområden.

Forskningsstrategin finns publicerad som nätrapport på FoU Skånes webbsida under Forskning och innovation/FoU-rapporter.

Unik högskoleutbildning för undersköterskor

FoU Skåne genomför, i samarbete med Managementhögskolan vid Blekinge Tekniska högskola, en unik högskoleutbildning för undersköterskor i äldreomsorgen.

Kursen ”Handledarutbildning i äldreomsorgen” vänder sig till det hundratal undersköterskor i Skåne som genomgått FoU Skånes handledarutbildning, steg 2. Utbildningen omfattar 30 högskolepoäng och bedrivs på kvartsfart under hösten 2009 och våren 2010.

Redan när projektet handledarutbildning för undersköterskor i äldreomsorgen startade 2006, var ett mål att utbildningen skulle kunna ge högskolemeriter för den som så önskade. Det är också något som efterfrågats av många deltagare. Nu blir det verklighet. Ett femtontal undersköterskor har hittills tackat ja till möjligheten.

Deltagarna kommer att examinera kurslitteratur i anslutning till handledarutbildningens två första steg, men också studera helt nya moment – informellt lärande, handledning i praktiken och teorier om handledning.

Forskning & Erfarenhet ges ut av

FoU Skåne, Box 53, 221 00 Lund

Ansvarig utgivare: Karen Lagercrantz,

Tel 046-719934, karen.lagercrantz@kfsk.se

Redaktör: Cristina Josefsson, Tel 08-981338

cristina@josefssonjournalist.se

Grafisk form: Lena Lindberg

Forskningsanvändning i kommunledningar

Hur söker kommunledningar kunskap? Hur och när använder man forskningsresultat?

Det ska Karen Lagercrantz undersöka i en ny övergripande studie om forskningsanvändning på kommunledningsnivå.

Ofta verkar rådande organisationsstruktur i kommunerna lägga hinder för användande av forskningsresultat – att hålla budgeten upplevs som viktigare än att söka efter och använda forskningsresultat i praktisk verksamhet, även om de skulle leda till besparingar.

Men är det hela sanningen, eller är det en myt? Fortfarande är ganska få studier kring forskningsanvändning i offentlig sektor gjorda och det vill Kommunförbundets enhet för forskning och innovation ändra på.

Påverkar organisationsstrukturen forskningsanvändningen? Hur skulle en bra organisation för kunskapsöverföring se ut? Kanske är forskningsanvändning ett oberoende individuellt fenomen, där forskningsresultat kryper in och påverkar beslutsfattare utan att de kan direkt kan hänvisa till en bestämd forskningsrapport? Det är exempel på frågor som studien kommer att beröra.

Professionsforskning inom äldreomsorgen

Dagens närsvård förutsätter ett tätt samarbete mellan kommunens sjuksköterskor, biståndshandläggare, rehabiliteringspersonal och representanter för den medicinska vården på sjukhusen. Hur påverkar det äldreomsorgens professioner?

Det ska Margareta Rämgård, forskningsledare på FoU Skåne, studera närmare med start i höst.

Biståndshandläggare, sjuksköterskor och rehabiliteringspersonal från tre kommuner kommer att samlas i fokusgrupper för att diskutera konkreta praktiska fall. Ett syfte är att studera yrkesgruppernas föreställningar om vardagsarbetet utifrån sina respektive professioner. Ett annat är att yrkesgrupperna möts i ett aktionsinriktat forskningsprojekt för att utforma nya samverkansformer.

Tanken är att forskarens reflektioner kring dessa diskussioner efter varje gruppsamtal ska överföras av deltagarna till respektive arbetsplats för att resultera i praktisk handling. På så sätt har projektet en avsikt att påvisa konkreta resultat som reflekterar specifika omständigheter i deltagarnas hemkommuner.

Strukturella frågor som kommit fram i diskussionerna kommer att lyftas till en expertgrupp, där representanter för utbildningsväsendet, regionen och kommunerna diskuterar förslag på lösningar.

Syftet med forskningen är att skapa helhetssyn och öka samverkan över kultur- och professionsgränserna inom äldreomsorgen. Projektet är en del av den forskningsplattform kring närsvården i Skåne som FoU Skåne, Centrum för arbetslivsforskning, CTA, och Region Skåne tagit initiativ till. Det finansieras av Socialstyrelsens äldreomsorgsenhet i samarbete med FoU Skåne och Region Skåne.

Kalendarium

Fredagscafé 2 oktober

Under temat **Det finns ingen gräns** berättar sim-maren Anders Olsson, paralympisk guldhjälte från Peking 2008, om sin otroliga resa från vårdpaket till paralympisk guldmedaljör. Tid 13 – 15. Plats: Baravägen 1, Lund.

Livet med demens

Den **13 oktober** inbjuder FoU Skåne och Kultur i vården - Region Skåne till en dag i Lund med temat omvårdnad vid demenssjukdom. Hur kan kultur användas för att stimulera det friska och bidra till ett ökat välbefinnande? Föreläsare delar med sig av värdefull kunskap inom området: Sebastian Palmquist, läkare och doktorand, Enheten för klinisk minnesforskning, UMAS, Margareta Rämgård, Fil dr och forskningsledare FoU Skåne, Silviasystrar i Tomelilla, Egon Rommedahl, teolog, psykoterapeut och handledare samt Ewa Karlsson, undersköterska i Piteå.

Onödig ohälsa

Den **14 oktober** arrangerar FoU Skåne, tillsammans med Kommunförbundet och Lunds kommun, en dialogkonferens med utgångspunkt i rapporten ”Onödig ohälsa – hälsoläget för personer med funktionsnedsättning” från Statens folkhälsoinstitut. Hur kan vi skapa ett samhälle med goda förutsättningar för alla, hur undanröja hinder och se möjligheter?

Forskande och innovativa kommuner och regioner

Denna seminariedag är resultat av ett samarbete mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), Region Skåne och Kommunförbundet Skåne. Syftet är att presentera och diskutera olika nyheter inom området forskning och innovation. En ny publikation från SKL, ”Den innovativa kommunen” presenteras. Kommunförbundet Skånes forskningsstrategi samt Region Skånes arbete med forskningsboks-lut presenteras. Seminariet äger rum den 11 november på Stiftsgården Åkersberg i Höör.

Undersköterskornas reella kompetens

Den **24 november** kan chefer och politiker inom kommunernas äldreomsorg få inblick i undersköterskornas reella kompetens med utgångspunkt i erfarenheter från den handledarutbildning för

Nya rapporter

Barnavårdsanmälningar kan bedömas helt olika beroende på vilken kommun barnet bor i. Det konstaterar Harald Gegner i den uppmärksammade rapporten ”Fördjupade studier av förhandsbedömningar i barnavårdsärenden” (FoU Skriftserie 2009:5). I somliga Skånekommuner blir få anmälningar ärenden, i andra tar det lång tid att fatta beslut. Bakgrunden till detta är kommunens tolkning av socialtjänstlagen, baserad på faktorer som tradition, ledningens syn och den enskilda socialsekreterarens bedömning.

Margareta Rämgård undersöker ”Platsens betydelse för socialt välbefinnande” i en ny rapport som ges ut under hösten. Hur tillgodoses äldre demensas behov av socialt välbefinnande? Hur medverkar personalen i de processerna? De flesta av oss känner en existentiell trygghet i våra hem. Men det är inte alltid fallet för dementa äldre. Ofta saknas den rumsliga avskildhet i kommunernas äldreboenden som de skulle behöva.

Med dagens medicinteknik vårdas allt sjukare patienter i hemmet. Distriktssköterskor står ofta inför komplicerade och krävande situationer utan tillgång till läkare att samråda med. I rapporten ”Det minsta sjukhuset” av Cristina Josefsson, som utkommer under hösten, diskuteras distrikts- och sjuksköterskors arbetsvillkor i den kommunala hemsjukvården.

Rapporter beställs hos Maria Johansson, tfn 0435-719913, maria.johansson@kfsk.se eller via webbsidan www.kfsk.se/fou

yrkesgruppen som FoU Skåne kontinuerligt genomför. Dagen inleds av en kommunpolitiker och KG Hammar, tidigare ärkebiskop, föreläser.

Långpendlingens betydelse

Många människor förflyttar sig över stora avstånd mellan hem och arbetsplats. Arbetskraft slussas till områden där jobb finns och på så vis bidrar långpendlingen till att arbetsmarknaden fungerar. Hur upplever pendlaren situationen? Vilka strategier finns när det gäller rekrytering av långpendlande medarbetare?

Det föreläser Sandra Jönsson och Christina Scholten om den **24 november** i Lund.